

Механізми поліпшення підприємницького клімату в процесі реалізації економічних реформ в Україні / Я. В. Бережний, О. І. Кілієвич, Д. В. Ляпін, Н. С. Медведкова [та ін.]. – К. : НІСД, 2013. – 80 с.

Аналітична доповідь присвячена дослідженню трансформаційних змін в економіці України після кризи з погляду інституційних перетворень у національному господарстві. Зокрема, розглянуто такі категорії, як посткризова інформаційна асиметрія економіки, вади ринку й держави у розвитку бізнес-середовища, стан конкуренції національних товарних ринків. Узагальнення перерахованих явищ та особливостей економічних реформ в Україні дало змогу встановити визначальні механізми поліпшення бізнес-клімату у процесі економічних реформ.

Необхідність поєднання економічної та соціальної результативності й реформування економіки, а також максимально ефективного використання національного ресурсного потенціалу зумовлює першочерговість повноцінної реалізації державної політики розвитку підприємництва. Сприяння його розвитку є стрижнем економічних реформ. Поліпшення бізнес-клімату стимулюватиме економічне зростання, активізуватиме створення робочих місць, буде позитивним чинником залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій.

Сучасний розвиток підприємництва у країнах світу супроводжується активним пошуком інструментів розвитку підприємницького середовища та сприяння діловій активності громадян. Це супроводжується намаганнями сформувати певний баланс між регуляторними практиками і господарською діяльністю економічних агентів на товарних ринках задля підвищення привабливості ведення бізнесу в національній економіці. Проте зростання невизначеності в посткризовому економічному середовищі не лише ускладнює пошук такого балансу, а й провокує порушення попереднього, що загострює поглиблення існуючих вад ринкової чи управлінської системи в тій чи іншій країні. Основним джерелом невизначеності є зростання непоінформованості одних учасників ринку щодо інших. Виникають нові симптоми й тенденції поведінки підприємств щодо реакції на посткризові явища.

Економічна система України не стала винятком – у ній разом з іншими країнами світу ведеться пошук шляхів розвитку в посткризовому конкурентному просторі. Вироблення механізмів переформатування підприємницького середовища та їх застосування у процесі реалізації економічних реформ мають першочергове значення для посилення конкурентоспроможності української економіки, підвищення її стійкості, гнучкості та структурної модернізації.

Між тим, загальні закономірності розвитку та сучасний стан товарних ринків, досвід здійснення нових реформ дають змогу дійти висновку про те, що підприємницьке середовище в Україні характеризується існуванням широкої невизначеності учасників ринку й управлінців щодо розуміння напрямку розвитку внутрішнього ринку як цілісного бізнес-середовища. Отже, фіксується посткризове загострення інформаційної асиметрії національного господарства на основі системної інформаційної асиметрії в економіці України.

Вади ринку і вади держави не можуть бути усунуті поодиночі через власну причинну тотожність. При цьому вади держави, на відміну від вад ринку, перебувають у відносно сталому стані. Тобто за урахування встановлених особливостей в українській економіці першість у посткризових реформах має належати інституційній реформі (зміні «правил гри» на ринках за посередництва держави), а отже, нормативному перегляду механізмів державного регулювання економічної взаємодії між усіма учасниками національного ринку.

Трансформація окремих механізмів регулювання внутрішнього ринку має спрямовуватися на захист і забезпечення комерційних угод між економічними агентами (контракти, договори, комерційні правочини й інші домовленості) на окремих ринках з метою усунення проявів системної інформаційної асиметрії та поліпшення підприємницького клімату у процесі реформ загалом. До таких механізмів належать технічне регулювання та ліцензування (структурованість ринків), державні закупівлі (раціональна поведінка й суспільні ініціативи уряду), захист інтелектуальної промислової та майнової власності (належність власності). Автори проаналізували кожний із цих механізмів у сучасних умовах їх застосування в Україні.

Ними, зокрема, було встановлено, що світова фінансово-економічна криза та її наслідки, розгортаючись у 2008–2011 рр., підтвердили нехтування управлінцями інформаційної асиметрії на фінансових і фондових ринках, яка набула миттєвого поширення у виробничій сфері світового господарства. Швидкість її поширення залежала від рівня конкурентності того чи іншого товарного ринку. Досвід подолання наслідків кризи у різних країнах світу підтверджує обґрунтованість активізації державного регулювання економічних процесів у посткризових умовах, проте вибір конкретних механізмів такого регулювання вимагає встановлення потенціалу взаємодії між економічними агентами на основі їх інформаційно-поведінкових реакцій та психологічної готовності до глибинних змін у підприємницькому середовищі. Особливої ваги набувають визначення співвідношення посткризових вад держави і ринку у формуванні структури товарних ринків, встановлення повноцінної картини бізнес-клімату. Виникає дилема управлінських рішень щодо першості взаємовпливів між владою і бізнесом, між державою і ринком, між вадами ринку і держави.

У цій ситуації поліпшення умов ведення бізнесу має відбуватися через реалізацію структурних економічних реформ шляхом удосконалення механізмів регулювання підприємницького середовища. Зокрема, це дало змогу поглянути на механізми державних закупівель, ліцензування, технічного регулювання, захисту інтелектуальної промислової та майнової власності як на цілісні механізми формування сприятливого підприємницького середовища. Після розгляду кожного механізму автори сформулювали низку узагальнених рекомендацій щодо подальшої трансформації ринкового середовища в Україні.

Ресурсний потенціал аграрної сфери: проблеми та завдання ефективного використання : аналіт. доп. / О. В. Собкевич, В. М. Русан, А. Д. Юрченко, О. В. Ковальова [та ін.]. – К. : НІСД, 2013. – 76 с.

У доповіді проаналізовано сучасний стан і проблеми ресурсного забезпечення аграрної галузі України, зокрема питання використання земель сільськогосподарського призначення, формування та застосування трудового потенціалу сільських територій, техніко-технологічного забезпечення сільськогосподарського виробництва. Досліджуються тенденції та особливості розвитку органічного виробництва сільськогосподарської продукції в Україні та світі як перспективного напрямку

